

Alvik 2016-12-13

Kulturdepartementet

103 33 Stockholm

(e-post till ku.remissvar@regeringskansliet.se i word-format)

diarienummer KU2016/01696/DISK

Yttrande över SOU 2016:44 Kraftsamling mot antiziganism

Sveriges kristna råd ansluter med vissa mindre förändringar till det yttrande som skrivits av vår medlemskyrka Svenska kyrkan och vars text till stor del återges nedan.

Sveriges kristna råd *tillstyrker* kommissionens förslag.

Förslagen har granskats utifrån sin grundläggande människosyn, rätten till ett liv i värdighet samt Sveriges internationella åtaganden att respektera och garantera mänskliga fri- och rättigheter.

Sveriges kristna råd vill särskilt lyfta fram följande:

1 Okunskapen om romer och resande är fortfarande mycket stor i Sverige. För att kunna bekämpa antiziganistiska strukturer och tankemönster behöver de övergrepp som den romska minoriteten utsatts för synliggöras och benämnas. Ytterligare insatser för att öka kunskapen är därför nödvändiga och insatser som riktar sig till skolelever är särskilt angelägna. Kartläggningar visar att romska barn och unga och deras familjer fortfarande utsätts för diskriminering, antiziganistiska fördomar och negativt bemötande, ofta i vardagliga sammanhang och i skolan. Detta har bl.a. lyfts av Svenska kyrkan i en alternativrapport till Europarådet, "*Våga vara minoritet – en rapport om minoritetsrättigheter i Sverige 2012*"¹. Sveriges kristna råd anser att kraftfulla insatser krävs för att säkerställa romska barns och ungas rättigheter.

2 Sveriges kristna råd bedömer att en officiell värdig ursäkt från den svenska staten sannolikt skulle ha stor betydelse för romer och resande, både för den nationella minoriteten och för enskilda som själva eller vars släktingar utsatts för övergrepp. Svenska kyrkan var närvarande vid ceremonin den 25 mars 2014 när dåvarande regeringens vitbok om romer

¹ <https://internwww.svenskakyrkan.se/flersprakigkyrka/rapporter> , sid. 28

presenterades. Ceremonin var högtidlig och ansvarigt statsråd och många romska organisationer fanns på plats. Vid tillfället saknades dock officiella representanter för statsmakten och samhällsbärande institutioner. Statsrådet framförde inte någon officiell ursäkt vid tillfället. Sveriges kristna råd delar kommissionens syn att benämning av övergreppen och avståndstagande från dessa är ett viktigt första steg för att kunna läka relationer och för att på sikt kunna uppnå försoning. En officiell ursäkt skulle kunna bidra till att romer/resande och majoriteten faktiskt möts i ögonhöjd.

3 Hatbrott, diskriminering och negativt bemötande av utsatta EU-migranter, som beskrivs i betänkandet, behöver motverkas kraftfullt. Sveriges kristna råd ser mycket allvarligt på denna form av antiziganism som normaliserats allt mer i det svenska samhället. De utsatta EU-migranternas människovärde och deras mänskliga rättigheter måste respekteras fullt ut.

4 Trossamfunden och diakonala aktörer kan och behöver också bidra till att motverka antiziganism. Inom ramen för det arbete som bedrivs inom det europeiska samarbetsorganet Eurodiaconia, där trossamfund och en rad diakonala aktörer ingår, pågår för närvarande ett aktivt arbete med romska frågor. Vid en konferens i Uppsala den 13-14 oktober 2016 påbörjade Eurodiaconia ett arbete för att definiera riktlinjer för hur trossamfund och diakonala aktörer aktivt kan motverka antiziganism i sitt arbete. I detta arbete lyftes det romska civilsamhällets roll särskilt fram som en nyckelaktör i förändringsarbetet. Många romer är också själva aktiva i flera medlemskyrkor inom SKR och deras engagemang behöver tas till vara i det fortsatta arbetet. Här kan till exempel nämnas att inom Pingströrelsen i Sverige finns ett flertal församlingar med relativt stora romska medlemsgrupper i svensk- och finskspråkiga grupper. I dessa sammanhang finns goda erfarenheter av relationsbyggande och dialog att ta tillvara för att kunna motverka antiziganism i samhället i stort. Detta kunde ha nämnts i utredningen. Nämnas kan också att SKR har deltagit som arrangör i två konferenser i Göteborg under 2015 och 2016 då särskilt situationen för EU-medborgare i utsatthet har uppmärksammats. Konferensen 2016 hade stort deltagande av den romska gruppen.

För Sveriges kristna råd

Karin Wiborn
Generalsekreterare

handläggare: Björn Cedersjö, tel 08 -453 68 23 bjorn.cedersjo@skr.org

Sveriges kristna råd (SKR) består av 26 medlemskyrkor och 2 observatörer. Dessa 28 kyrkor representerar tillsammans praktiskt taget alla kristna kyrkor och samfund i Sverige. Med grund i kristen tro är kyrkorna i Sverige, liksom runt om i världen, engagerade i frågor som rör människors liv, värdighet och rättigheter. Kyrkorna i Sverige har stora kontaktytor med människor i olika livssituationer. Frågor om människors villkor aktualiseras i olika sammanhang, inte minst bland de människor som migrerat till Sverige. Flera av kyrkorna i Sveriges kristna råd har stor kontaktyta i det sammanhanget. Kyrkorna i SKR vill samverka med andra samhällsaktörer för ett välkomnande och inkluderande samhälle där människors värdighet och rättigheter värnas.